
XANUUNO QOTO DHEER IYO NOLOL ADAG

(Deep pain and Hard life)



A writer Naima Hassan
FERDM 

Tusmada buuga

| | |
|-------------------------------------------------------|----|
| TAARIIKH NOLOLEED..... | 3 |
| AFEEF..... | 4 |
| HIBAYN..... | 5 |
| MAHAD NAQ..... | 6 |
| HORDHAC..... | 7 |
| 1.Xanuun qoto dheer oo ay waqti la nooleed..... | 9 |
| 2. Xaladihii iyo noloshee ay soo martay..... | 16 |
| 3. Sidee loola dhaqmaa caruurta bilaa qoysas kaa..... | 26 |
| 4. Bini'aadanimada..... | 34 |
| 5. Gabagabo..... | 37 |

TARIKH NOLOLEED

Magacaygu waa Naima Hassan Mohm'ed waxaan ku dhashay magalada Mogadishu sanadkii 2006 waxbarashadaydii dugsiga hoose kii dhex iyo sare intaba waxaan ku qaatay Alkowkab primary and secondary school, hada waxaan ahay wali arday wax ka barta jamacada plasma waxaan barta kuliyaada culuumta caafimaada ama CHS (college health sciences) department of BSN (bachelor science of nursing).

Waxaan ku soo biiray bahda qalin maalka, oo aan jecelahay inshallah mustaqbalka inaan heer ka gaadho, arrimaha bulshada inaan wax ka qoro ayaan jecelahay gaar ahaan dhallinyarada, sidoo kale waxaan qoray sheekoo faneed iskugu jira kuwa malo awaal ah iyo kuwa dhab ahba.

Qallin kaygu wuxuu xor ka yahay inaan wax ka qoro, siyaadada, qabyaalada iyo wixii lahalmaala, waxaan jecelahay wacyi galinta iyo horrumarinta bulshada.

AFEEF

Waxaan ka afeefanayaa wixii khalad ah ee iga dhacay inuu yahay mid aanan u qasdin, cidii markaa aragta waxaa ka codsanayaa inay igu baraarujiso, waxaa kale oo aan ka afeefanayaa afsoomaliga aan ku qoray buuggan oo ah afka caadiga ah ee dadku isu fahmaan, isumana aanan taxaluujin inaan af-suugaaneed ku qoro, sababtoo ah da'yarta maanta joogtaa ee aan doonayo inaan la hadlo waxaa laga yaabaa inay ku adkaato.

Haddii ay jiraan in kalmada qaarkood ay dadka gobollada kale dega fahmi waayaan ha la ii cudur daaro waayo anigu waxba ma hagraan intii awoodeyda ah.

Ugu danbeyntii wixii aan asiibay waa mid xaga ilaahay ka yimid, wixii aan ku gafayna waa mid naftayda iyo shaydaanka xagiisa ka yimid.

Alla Mahad leh

HIBAYN

Dhiganahan waxaan u hibeeyay
dhaman kuwa ku noloday xalado adag
soo na maray xanuun qoto dheer ku
waas oo wayay cid ay u sheegtaan,
sidoo kale waxaan u Hibaynaya
dhaman akhristayaasha quruxda
badan meel kasto oo ay aduunku ka
joogan.

MAHADNAQ

Allaha weyn ee gacan qabashadiisa
la'aanteed ay waxba ii suuragaleyn ayaa
mahada koowaad, tan labaad iyo tan
saddexaadba leh Allaha caafimaadka
caqliga iyo garashada aan ku howgalay
I siiyey, ayaa mahadaa is ka leh .

Hooyo Ruun muhumad abdi iyo Aabe
Hassan Mohm'ed Axmad ayaa iyaguna u
mahad celinayaa, cimri dharar caafimaad
ayaan Alle uga baryayaa, la'aantood guul
maan gaadheen.

Sidoo kale waxaan u mahad celinayaa
walaashay Faiza hassan mohm'ed oo run
ahaanti ah qofka wakhti walba igu
dhirigalisa horay usocod iyo dadaal.

Sidoo kale waxaan u mahad celinayaa
walalahay igu qaaliya caaisha cabas,
khadra hussein, nasteexo abdulahi, nafiso
aadan, Naima mukhtar iyo canab jamac oo
ayakuna garab igu siyay iguna dhiri
galiyay qorida dhiganahaa

Sidoo kale waxaan u mahad celinayaa
bahda qorayaasha oo runtii aan oga
dayday in aan wax qoro.

HORDHAC

Allah ayaa mahad oo dhan iska leh, ila garab galay buuggayga, awoodiisuna tahay sirta ka danbaysa inuu soo baxo buuggan iyo guusha qof ahaaneed ee aan anigu gaadho, isagga la'aantii waxba iima suurto galeen.

Dhiganahan aan ugu magac daray xanuun qoto dheer iyo nolol adag (deep pain and hard life) waa sheeko xaqiiqa oo aan ka qoraya qof dhalinyara iyo sidoo kale xalado aan ku dhex arkay bulshada sababta aan u qoray ciwaan kaan ayaa ah in aan u arkay inay jiran malaayiin qof oo dareemay xanuuno qoto dheer inta ay nolayeen sidoo kale ku nooladay nolol aan sahlanaayn hadana wayay qof ay u sheegtaan waxaa jira dadyow badan oo ku nool dunidaan aan ku noolnahay hadana soo maray xalado kala duduwan oo adag.

Intaa kadib ayaan jeclaystay inaan wax ka qoro xaladhaas si ugu yaraan aan ula hadlo dadka uu dhiganahan qaas ugu socdo ugu na sheego inay heystaan ugu yaraan qof diyaar u ah in ay ka qorto sheeko xaladooda kadibna dunida dhana ay garsiiso.

Sidoo kale waxaan ahay qof dhanka iyo
culuumta cafimaadka wax ka barta intaa
kadib waxaan garanaya xanuunka faraha
badan ee so noq noqda in uu dili karo
qofka maskax ahaan ka hor jirahaan inta
uu u samayn.

Sidoo kale waxaan ka cudur daranayaa
hadaan gaaray ama ka hadlay xalad
adigaba aad horay usoo martay amba hada
aad ku jirtid midna ha iloobin waxaad
leedahay ilaah ilaahasoo marwalba diyaar
u ah in uu ku maqlo kuna dareensan kuuna
nasteexen doono markii uu asaga doorto
doorashoyinka noloshana waxa ugu fiican
midii uu alle weyne noo dooro.

XANUUNO QOTO DHEER OO AY MUDO LANOOLEED

Sida aan kor ugu soo xusay bo
qisadaan waxaan ka qoray qof
dhalinyara oo aan mudo saxibo ahay
qofka aan ka hadlaayo waa qof ka igu
kaliftay inaan buugan qoro,
Waxa jirtay gabar aynu asaxaab
ahayn waxay ahayd qof inbadan soo
argtay xanuuno qoto dheer iyo
xalado adag.

Runtii maanu ahayn saxiibo ilaa xad
isku dhaw lakin waxaan ahayn dad
asxaaba oo maweelo iyo kaftan
wakhtiyada gabal ku kulma, dhowr
bil oon is mogleen kadib ayaan ka war
helay xalado kala duduwan oo ku
saabsan ayada waxaa jiray wiil kasoo
oo aan wada ogayn xiriir inuu ka
dhaxeyo.

Wax yaabihii aan maqlanay oo
ku saabsanaa ayada waxa ka
mid ahaa in la guuriyay kama
war hayn aniga gabdhan aan
mararka gabal aan wada
kaftano oo aan asxaabta nahay
qofka ay tahay sidey u
nooshahay iyo dadkay la
nooshahay intaba lkn si kadisa
markaan ku maqlnay in la
guursaday iyo inay isku dayday
inay isdisho waxan so aaday
xageeda waxan aaday gurgedii
waxayna itiri anaa ku imanayo
ee iska bax kadib aniga waxaan
soo aaday xafada meel u dhaw
oo aan mar kasta ku kulmi
jirnay aniga ayada iyo
dhamaan asxaabta.

Waan xasuustaa habeenkaas waxaan ahayn
aniga iyo ayada oo kaliya waxay bilaawday
inay ooyso ka hor inta aysan ila hadal aad
baan u murugooday waxaan iri isdaji
waxaan rabaa inaan wax fahmo kadib bay
itiri "si qoto dheer baan u xanuusanaya
xaladayduna way cakiran tahay" waxaan iri
wax walbo way hagagayaan waa sidee
xaladada maxay tahay xanuunkan qotada
dheer ee aad daremayso waan ku daremi
kara ee ii sheeg.

Kadib bay ku bilaawday sida tan : waxaan
la noolahay rer aynu qaraabo nahay
(adeerkey iyo xaaskiisa) anigoo yar oo 12
jira ayaan hooyaday iyo aabahay wayay (way
geriyooden) waliba hal bil gudaheed
waxaa horeyay aabo kadibna hooyo ayaa
ku xigtay. geridoodii kadib aniga caruur
aan ugu waynahay ayay hooyo iyo aabe
dunida oga tageen kadib rerkii aan ka
dhalanay waxay bilaween inay
naqaybiyaan waxaan ahayn afar sadex
gabadhood iyo hal wiil wiilka ayaa na nogu
yaraa oo jiray markaas labo sano aniga iyo
walaaladay waan kala fogaanay mid
walbana xalad adag ayuu dhexda ka galay
inkastoon ya yareen hadana xanuuno qoto
dheer ayaa naloo geystay ilaa hadana aan
marayaa.

Aniga rerka aan la noolahay ee ah adeerkay iyo xaskiisa waxaa u joogo caruur ila faca oo todaba ah adeer asigu sida badan wuu ka maqan yahay guriga oo wuu shaqeeya eedo iyo gabar wayn oo ay dhashay waxay ila dhaqmi jireen si waxashnima oo biniaadanimada ka baxsan waxay ii diri jireen howla adag oo markaa cunug da adayda ah uu san qaban karin (child abuse)hadaan isku dayo inaan diidana eedaday waxay I dili jirtay si xun waxaan go'ansaday inaan waxay doontaba ha ahaate aan qabto waxay iidirto.

Mudo dheer kadib anigu waan qaangaadhay oo waxan noqday qof intii hore ka aqli roon intaa kadib waxaan bilaaway inaan radiyo wado aan walaaladay iyo aniguba aan hal meel ugu noolano waxan bilaabay inaan shaqo raadiyo anigu wax cilmiya maan lahay may jirin cid waxbarasho igeysay edaday waxay I dhihi jirtay "waxaa wax barta qof leh waalid rajo ka leh adigu maxaad wax kabaranee ileen majirto cid ku shansanayso (Ku rajaynaso) "

Saa darteed maan lahayn wax
cilmiya oon ku shaqaysan karo
lakin eedaday waxa kaliyoo I bartay
ayaa ahayd inaan xoogayga ku
shaqayn karo waxaan damcay in
aan reer jaar nala ahaa oo qoys
wayn oo magac leh ahaa aan u
shaqeeyo waliba si qarsoodiya
maxaa yeelay eedo haday ogaato
way idilaysaa waan u shaqayn jiray
waxay isiin jireen lacag yar oo 20\$
lakin waan ku qanacsanaa oo
waxaan islahaa aruuri oo markay
ku badato walaalaha iyo adigaba
guri kiraysta kadibna sadaxda kula
dhalatay wax bar oo heer gaarsi
adigana anoqo boskii hooyo iyo
aabo madamaadan adiga lahayn
walaal ka wayn, anigoo go'an kaas
qaatay ayaa si lama filaana ku
fashilmay.

Mar qura ayayaan ka war helay
eedo iyo adeer oo dhahaya waa
inaan u gurinaa odaygii
gabdheena loo balanqaaday
gabdheenu waxbay bartaa rajo
na waan kaleenahay ee tan xun
ee walaalkaa ka dhintay aan
siino maxaa yeelay way u
qalantaa xaladaas ayada aniga
naxdin wadnaha afka iyimid
waan ooyay waan baroortay
lalkin majirin cid ii naxariistay
amaba imaqasha runtii waxaan
bahi badan u qabay kaliya in
laydhageesto xitaa yaan waxba
lay qabane waxaan gudaha ka
dareemay xanuun qoto dheer
waxaana la soo nooladay xalado
adag.

- Wax walbo waa qadar alle
waana qasab in lagu qancaa
lakin majiro qof u qalma in si
biniaadanimada ka baxsan
loola dhaqmo qofkasto waxuu
xaq u leeyahay in aan lagu
xadgudbin.
- Lakin anagu kalama jeclin in
qof uu dhawac dareemayo iyo
in uu san daremayn kaliya
waan dhibnaa, een waxa jira
hadal cajiiba oo lagu
masaalayo dhibatada dadka
ku haayan kuwa kale ee
masaakiinta ayaa wuxuu ahaa
" biniaadanimku kuwa
dhintay way u ooyaan ku
noolna way ka oo"

XALADIIHII IYO NOLOSHII AY SOO MARTAY

Runtii waxay soo
martay xalado adag
ayadu waxay jecleed oo
is jeclaayeen wiil
asxaabta kamid ahaa.

Lakin jeceel ma waayo
cadow cadowgiisa
kowaadna waa calafee
marna ayagu isma
helin taasina waxay
ahayd riyo riyadaaso la
hubay inay rumoowi
doonin.

Gabdhii waxa loo guriyay oday
da'adiisa ay ahayd 60 jir cajiib
markii aan halkaa marinaayo
shekadii aan ka qorayay
gabdhii baa waxaa igu soo
dhacay inaan intaan is
waydiiyo idinka na idin
waydiiyo " een maxaa kalifi
karo in ilaa heerkaas ay badi
dhaqan ka dhigtaan walidiinta
somaaliyeed oo ay gabadh 16
jira aabo 60 jira oo gu guurin
karaan waa arin xadguduba
(abuse) sidaan aamin sanahay
lakin haday jirto qof fahmay
sababta oo yaqaana aniga ha
ilawadago".

Odaygii 60 jirka ahaa wiilasha iyo gabdhaha uu asaga dhalay ayaa ka waynaa gabdhii loo guuriyay, waxuu lahaa sadex xaas tii afaraadna waxay ahayd dhibnaha nolosha xanuun qoto dheer iyo nolol adag ka soo martay oo aan buugan ka qoray.

Kadib waxa ogaaday arintii wiilkii ay is jeclaayeen runtii wuu murugoday xanuuna wuu daremay uga dambeeyna xafadii iyo wadanka ba wuu isaga tagay wuxuuna yiri "jaceeylka aan u qabay waxaa ka awood batay naceebkii qoyska ay la nooleed kula dhaqmi jireen ugu dambayna naceebkii ayaa guuleystay waan ka tagi doona dhulkaan iyo dhamaan xaladahii hore waliba ayada darteed".

Intaa kadib odaygii loo guriyay
gabdhaha muu ula dhaqmi jirin
sida in aay xaaskiisa tahay ee
waxa uu ola dhaqmi jiray sida
gabadh jaariyada oo kale
xasaskiisa ayuu dhihi jiray
shaqada ku caawi oo ayaka u
shaqee marba mid buu udiri
jiray marka kalana guriguu ku
xiri jiray umuu ogalayn in aay
telephone isticmaasho iyo in
aay irida guriga ka baxado ka
hor marka aysan aadayn
guriyahiisa kale si ay ugu soo
shaqayso xasaskiisa

Waxay sidaas ku noolataba waxaa loo soo shegay in ay dhimatay gabdhihii la dhashay midii ayada ku xigtay oo ay u dhimatay si xun maxaa yeelay ayada xitaa waxay la joogtay eedo lamida eedadii ay lajoogtay gabdha aan qisda ka qoray waxay dareentay xanuun ka daran xnuunadii hore waxay is ku canaanatay walashaa dhimashadeeda adaa masuul ka ah way is ciqaabtay waliba si adag lkin maxaa dhacay majirin shekada waqti aan murugsanayn intaan ka dhageeysaayay afkeeda iyo markaan qorayaybo lakin waan la ilmeeyay markii aan halkaan marinayay oo waxaan jojiyay qorida buuga ilaa mudo "waxay tiri waxaa dhimatay walasheey waxaan adayaa tacsida si aan markii ugu horeysay kadib dhimashadii walidkeen iyo markii ugu dambeysayba aan u soo arko walaashay ii fasax fadlan".

Wuu ka diiday in uu u fasaxo in ay tacsida ka qayb noqoto waayo waxa ku yelay dhawacyada jir dilkii jogtada u ahaa kaas uu san dooneyn odaygii gabadha qabay in la arko.

Waxa la aasay walasheed
ayadoo ay iskugu dambeeysay
malintii ay walidkood ka
dhinteen intaasna aan is arag
runtii waa waxshnimo tan ugu
daran dhaqanka logula
dhaqmay caruurtaas agoonta
may istaahilin in sidaas loo
galo.

Waxay noloshu socotaba mar
odaygii gabadha lagu daray
ayaa safar u anbabaxay kadib
bu ku yiri wiilaal uu dhalay
guriga yay san ka bixin oo irida
xitaa yay istaagin cuntana hal
wakhti kabadan ha siinina.

Markuu baxay bay tiri kadib waxa
igu dhici doona waxaa I ficnayd
inuu joogo igaraaco I dhibo igu
shaqeeyo sas baa ii rooneed bay tiri
wiilashuu dhalay wax ahayeen
wiilal daroogada isticmaala waxay
imaan jireen ayga iyo kuwo kale
guriga kadib bay waxay donan
samayn jireen waay igu soo
xadgudbi jireen hal bil baa laga
joogay.

Kadib markale baan mugdi kale
dhexda ka galay bay tiri oo waxa
soo noqday odaygii yacnii
ninkeedii, intaa kadib dhawac iyo
jirdil badan kadib waxay sabab u
noqdeen in la dhigo isbitaalka.

Kadib isbitaalka markii la dhigay waxaa dhawac wayn ka garay gacanta midig oo waxay dhaqtiirta dhahayn waa in la jaraa, xaladeda waxay adkataba dib baa isbitlka looga soosaray waana markii aan la kulmaayay anigoo mudo mooganaa afar bil baynu kala maqnayn dhamana wa laciqabayay aad baan u arga gaxay markaan arkay aydoo gacanteedi aysan ku oolin.

Shekada hada oon dawacayo waa waqti aysan dunida saarnayn gabdha aan ka qoray, aniga waxba uma qaban karin kaliya waxaan awooday inan ku irahdo way hagagi doonan wax walbo.

Way iga tagtay oo waxay ku labaty gurigedii lakin hadana asbuucyo kadib baan wada maqlnay hada xanun badan oo waxa layiri way geriyootay, ugu dambayna waxaan ogaday in ay u dhimatay dhawacyadii loo geystay iyo murugadii ay ka qabtay dhimashadii walasheed iyo sidoo kale in aysan awoodin in ay la kulanto walaalaheed.

Alle ha u naxariisto waa meel aan u wada socono lakin ilaahay ha inaga dhowro in aan silac ku dhimano dhamaanteen.

- Xaladahay kusoo noolatay
mid kastoo aqristo buugan
way ka ilmaysiin doontaa
waayo waa wax yaabo
dareenka biniaadanimada
xitaa ka baxsan.

Wakhti walba noloshu kuma
wac naanayso marbay kaa
weecanysaa.

Sida badan dadku kama
fakiraan qofka ay
dhawacaayaan lakin waxay ka
walwalaan siday u dhawici
lahaayeen.

Ficnaan laheeda in
biniaadanimada aan argno
maxaa yeelay hada kaliya
waxaan argnaa biniaadamkii.

SIDEE LOOLA DHAQMAA CARUURTA BILAA QOYSAS KAA

Mowduucaan waa mid aan
jeclaystay inaan ku difaaco
dhamaan caruurta aan lahayn
qoysas yacnii caruurta darbi
jiifta amba caruurta aan darbi
jiifta ahayn lakin ayagoo yar yar
ay geriyoodeen walidiintood.

Canug walbo oo aduunka ku
nool wuxuu lehay xaquuq
biniaadanimu oo ay qasabtahay
I uu helo lakin badi caruurta
ma helaan xaquuqdaas.

Dhibnahihii aan ka qoray
dhiganaha xanuuno qoto
dheer iyo nolol adag waxay
ahayd gabar yar oo
dhibkeeda kowaad ba uu
ahaa madamay waysay
walidkeed sidaa darteed
waxaa jira ilmo kale oo
badan kuwaas oo ayaga na la
dhibatoonaya xalado
noocaas oo kala.

Waxaan rabaa in aan cod
dheer oo la fahmi karo kula
hadlo waalidka ay gacanta
ugalaan caruurta yar yar
markay agoomowaan.

Waan ogahay dadku mawada sina
wayna jiri karin waalid wanagsan
oo gacan qabta ilmaha kadib
markay agoomowaan lakin waa dad
yar qiyaas ahaan 10% lakin sida
badan waa kuwo si waxashnima ola
dhaqma aygoo aminsan inay
xunyahiin una haysta in ay caruurta
ay ayaga dhaleen ka ficanyahiin,

Mowduucaan marka waxaan kusoo
kobaya tusaaloyin yar oo aan
doonayo in lawada fahmo, ilmaha
yar yar ee darbi jiifta hadaan ku hor
maro ayagu ma aha kuwo doortay
inay gidaarda ku noloodaan sidoo
kale ay walid la'an nolaadan hadana
ay ciqaab sii maraan, wax walbana
sabab bay leyahiin lakin sabab
kastoo timaada caruurta qalad
malahan hadaba adigu na madan
dooran in uu ilaah ku siiyo caruur
kuguna sugo inaad la noolato waa
maxay faqiga u dhaxeeyo caruurta.

Majiro farqi u dhaxeeyo
caruurta dunida ku nool sida ku
wa somalia ku wa Afghanistan
ku wa Ukraine kuwa Syria iyo
ku wa Palestine.

Dhamaan waa caruur kuwaas
oo xaq u leh in ay helaan
cafimaad, xaananayn, nabad,
cunto iyo biyo nadiifa, sidoo
kale waxbarsho, faraxad iyo wax
walbo ay u bahdaan muhiim ma
aha jinsigooda, qabiiladooda,
midbkooda, ama ba dalalka ay
kasoo kala jeedaan ama
Palestine ama ba America xitaa
somalia caruurta way siman
yahiin.

Intaas kadib waxan rabaa inaan
hada kahadlo caruurta agoonta
waynu wada garanynaa
xaquuqda ay leyahiin caruurta
agoonta ee alle weyne noo
sheegay qur'anka kariimka.

Canuga agoonka in lagarb qabto
oo la dareensiyo in uu garab
leyahay mooye lama dhawaco la
mana dhibo.

Hadaa dulmiso cunug yar oo bilaa
danbi ah aad jirdisho aad ku
shaqyso aad gaajaaysiiso aad isku
dayin in aad waxbarto marwalba
na aad garaacdo canaanto waliba
si xad dhaafa markaa away
biniaadanimmo dii away xaquuqdii
caruurtaas hooyooyin iyo
aabayaal joojiya caruurta ay
walaalahiin ka dhintaan sida
arxanka la aad ula dhaqmaysaan.

Bal qiyaas in meesha iyo booska
waalidka dhintay in aad adi ku
jirto kadibna sawiro in aad
caruur yar yar oo wax kala
garan in aad ka tagtay bal fakir
qaab nocee jeclaan lahayd in
loola dhaqmo ilmahaada. Ma
waxaa rabi lahayd sida aad
hada adiga ola dhaqmayso
caruurta agoonta in loola
dhaqmo is waydii oo sawiro
kadib haday jawaabtadu haa
noqoto oo la dhaqan lakin
haday jawaabtada maya noqoto
jooji xadgudubka aad ku
xadgudbayso caruurta
masaakiinta waalid xun ma jiro
ee mid aan fahansanayn ayaa
jiri kara.

- Guud ahaan dhibaataada caruurta somaaliyeed

72% caruurta ku nool dalkeena soomaaliya ee kayar 14 sano waxay ku noolyahiin faqri kaas oo sababay in ay noqdaan qaarkood darbi jiif sidaas oo kale ay bartaan muqaadaraad kala du duwan halka qaar kalana ay ka shaqeeyan shaqooyin adag si ay u helaan wax ay cunaan.

Caruurta ku nool dalkeenu badi ma aadan dugsiyada iyo goobaha wax barasho sababtuna waa faqriga kaas oo godoomiyay inay helaan wax barasho sidoo kale daryeel cafimaad iyo sidoo kale hooy.

BINI'AADANIMADA

Hagag! Waa maxay
bini'aadanimo?

Bini'aadanimada waxaa lagu
qeexa naxariis dacadnimo u
danqasho samafal caawin
jaceeyl loo sameeyo qof qofkaas
oo aadan ahayn isku dhiig isku
dhaqan macnaha
bini'aadnimadu malaha qabiil
iyo is xigshaso.

Waa adigoo cawiya qof dhiban
bilaa sabab u danqada oo u
naxriista taas ayaa aha
bini'aadnimada dhabtaa

Fikradda bini'aadmigu waxay si
fudud u qeexaysaa jinsiyadda
aadanaha, oo ay ku jiraan qof
kasta oo Dunida jooga.

Waa kelmad sifaadka naga
dhiga bini'aadamka, sida
awoodda jacaylka.

Fikradda bini'aadantinimada
waxay si cad u muujinaysaa
qayb muhiim ah oo nolosha ah
taas oo noo sheegaysa in la
caawiyo dadka kale waa fal
wanaagsan.

Badi waxaynu argnaa kaliya
dadkii sheeganayay
bini'aadanimada lakin maynu
argno bini'aadanimadii dhabta
ahayd waxaan jeclaan lahaa
markaad aqrisaan buugan ama
la idin aqriyo kadib in aan
joojin doono dadka maskiinta
in si waxshnimo loola dhaqmo.

Waxaan kaloo rajaynayaa in aan
isku naxriisno isku sama falno
is cawino anagoo eegeyn waay
qofka jinsi, qabiil, am ba ma
faqiira ama waa mid qaniya.

Bini'aadanimada waa loo
simanyahy cid walbana wa ku
waajib in uu sida bini'aadanima
ula dhaqmo dadka kale.

- Waan garanaya wax walbo oo dhawaca oo aad la kulanteen lakin yay dhicin in dib nii dhigaan dhawacyadaas dhaqaaqa oo horay u socda hana ka cabsanina in aad fashilmataan.

- Badi dhalinyarada waa kuwo la niyad jabiyay waliba noocyo badan qaar aan helin janis ama awood ay wax ku bartaan qaar wayay qalbiyo ay dorteen sababo la xariira noocey yahiin dartood haba u badnaato waa rer hebale iyo qaar kalo horay walidiintood u wayay dadka ay la nooladeena noqdeen kuwo ciila oo silciya.
-
- Intaa kadib dhalinyro talada alle wa fajiya adinkana talaabo qaada ha ogalaanina in laydin dhawaco ilaa heer aad aqirkiina u dhimataan dhawacaas.

GABAGABO

Waxay mahadi u sugantahay
ALLAH, caafimaad qab iyo
maskax taam ah i siiyay, danbi
dhaaf, cimri dharar, cibaado
suuban, ayaa inooga baryayaa
dhammaanteen.

Si guud waxaan ugu mahad
celinayaa dhallinyaradii igala
qayb qaatay buuggan, inta
magacooda aan xusay iyo inta
aan hilmaamayba, waxaa iga
go'an inaan horumariyo
afkeena, dhaqankeena,
iyobulshadeena .

Buuga xanuuno qoto dheer iyo
nolol adag inshallah noqon
maayo buuggii igu horeeyay
iiguna danbeeyay, mustaqbalka
dhaw iyo ka fogba waxaan
jecelahay inaan bulshada u soo
saaro wax anfaca, aynu u hiilino
afkeena hooyo.

ALLA MAHAD LEH

"Ha quusanina quustu ma
aqlaaqda qofka muslimkaa
xaqiiqooyinka maanta waa
riyada barito riyoooyinka
maantana waa xaqiiqooyinka
barito".

Waxaan jeclaan lahaa inaad ila
wadaagto talo, tusaale, waydiin,
soo jeedin, bogaadin, adigoo
igala soo xidhiidhaya
ciwaanadan

Mobile; 0618644712

Email; nimoh029@gmail.com

Instagram; Nimo Hassan

FERDM 

